

Zabezpečenie výpočtovej techniky na lokalitách v rámci celej SR

Autor: Michal Jerga

Dátum hodnotenia: 6.5.2025

Predkladateľ	Ministerstvo vnútra SR (MV SR)	
Výška nákladov	Investícia: 326,4 mil. eur	Prevádzka (1 rok): - mil. eur

Zhrnutie projektu

Opis projektu	Rezort vnútra plánuje uzavrieť rámcové zmluvy na nákup výpočtovej techniky (počítače, notebooky, monitory a iné) pre orgány verejnej správy na celom území SR.
Cieľ projektu	Zabezpečiť úradníkom a iným zamestnancom verejnej správy SR moderné a štandardizované technické vybavenie s cieľom zvýšiť efektivitu ich práce a kybernetickú bezpečnosť.
Ďalšie informácie	Aktualizácia hodnotenia vychádza z hodnoteného projektu Zabezpečenie výpočtovej techniky na lokalitách v rámci celej SR s pôvodnými odhadovanými nákladmi vo výške 318 mil. eur na obdobie 4 rokov. Cez plánované rámcové zmluvy bude možné nakúpiť až 115-tis. kusov počítačov (stolných alebo notebookov) a ďalšieho vybavenia.

Hodnotenie projektu

Súlad s investičným plánom a stratégiou	Projekt nie je uvedený v investičnom pláne rezortu, investičný plán obsahuje len čiastkové projekty na obnovu zariadení na špecifických útvaroch MV SR. V investičnom pláne je nevyhnutné uviesť minimálne obstaranie dlhodobého hmotného majetku.
Vyhodnotenie cieľov, dopytu a alternatív	<p>Potreba výmeny starých zariadení bola overená len pre MV SR, ostatné úrady by mali byť zapojené až po overení stavu a veku používaných zariadení. MV SR zmapovalo vek zariadení, ktoré má v majetku a využívajú ho jeho zamestnanci. Nad rámec toho pridalo MV SR do rámcových zmlúv aj možnosť nákupu nových zariadení pre všetkých ostatných zamestnancov štátnej správy. Potreba obnoviť všetky zariadenia nie je podložená údajmi o veku a stave zariadení na iných úradoch. Obnova zariadení zároveň prebieha priebežne aj bez centrálného nákupu, v rokoch 2022 a 2023 boli uzavreté zmluvy na nákup za najmenej 46 mil. eur. Rozsah pripravovanej rámcovej zmluvy síce nemusí byť vyčerpaný celý, je ale vhodné ho nastaviť na úrovni overených potrieb.</p> <p>Definovanie štandardov pre IT vybavenie zamestnancov štátu by zaistilo, že sa nakúpi len technika primeraná náplni práce. Pre efektívny nákup výpočtovej techniky je vhodné určiť, aké IT vybavenie potrebujú zamestnanci štátu pre výkon svojej práce. MV SR realizovalo komplexný audit výpočtovej techniky na vlastnom rezorte, z ktorého je možné vypracovať popis potrieb na IT vybavenie pre rôzne typy pracovných pozícií, čo povedie k štandardizácii IT vybavenia a efektívnejším nákupom. Po zavedení štandardizovaného miesta na MV SR je potrebné overiť jeho rozšírenie aj na ostatné úrady verejnej správy SR.</p>
Analýza nákladov	Porovnané jednotkové ceny za: 326,4 mil. eur
	Potenciálna úspora z cien: 40,3 mil. eur
	Iná úspora: 81,8 mil. eur
	Celková úspora: 81,8 - 122 mil. eur
	MV SR vo verejnom obstarávaní dostalo najnižšiu ponuku 244,6 mil. eur, nastavením jednotkových cien v rámcovej zmluve na túto úroveň je tak možné ešte pred jej podpisom znížiť rámec o 81,8 mil. eur.

Predmetom rámcovej zmluvy je nákup bežnej výpočtovej techniky, a preto by MV SR už pri určení výšky rámca malo vychádzať z cien bežných na trhu. Bez dodatočného vysvetlenia plánuje MV SR nastaviť výšku rámca pripravovaných zmlúv na úroveň 326,4 mil. eur napriek tomu, že vo verejnom obstarávaní dostalo na stanovený rozsah ponuky v priemernej výške 286,6 mil. eur. Ak by výšku celkového rámca nastavilo na úroveň najnižšej ponuky, tak by zmluva mohla byť na úrovni 244,6 mil. eur. Oproti predpokladanej hodnote zákazky by tak dosiahlo úsporu 81,8 mil. eur už pri podpise rámcových zmlúv. S dosiahnutím úspory v čiastkových súťažiach počíta aj MV SR, pre efektívny nákup je vhodné nastaviť odhadované ceny na úroveň trhu už pred čiastkovým zadáním a súťažou dodávateľov dosiahnuť dodatočnú úsporu.

Z rámcových zmlúv sa javí výhodné nakupovať len základné zariadenia s cenou na úrovni mediánu iných štátnych nákupov a nie nadštandardné počítače a monitory (úspora do 40,3 mil. eur). Okrem štandardných zariadení za bežné ceny sú súčasťou rámcovej zmluvy aj nadštandardné zariadenia za vyššie ceny ako bežne nakupujú ostatné štátne organizácie. Napríklad časť z 210-tis. monitorov má štát 1108 eur za kus, pričom štát bežne nakupuje monitor za 239 eur. Ďalším príkladom je tiež 5 000 kusov vysokovýkonných počítačov za 3 376 eur, štát bežne počítače nakupuje za 1 219 eur za kus. Podľa MV SR vychádza požiadavka na výkonné zariadenia z auditu výpočtovej techniky, ktorý nie je súčasťou štúdie. V štúdiu nie je ani analýza, ktorá by umožnila overiť, že zamestnanci MV SR alebo iných úradov pre prácu potrebujú také výkonné zariadenia. Pri nahradení týchto zariadení za bežné zariadenia by celkový rámec mohol byť nižší o 40,3 mil. eur. V praxi sa úspora dá dosiahnuť objednávaním len bežných zariadení v rámci čiastkových súťaží. Dlhodobým cieľom by potom mali byť ceny na úrovni rámcovej zmluvy v Českej republike s cenami za počítač 631 eur a notebooku 674 eur. Na to je však potrebné prehodnotiť požiadavky MV SR na minimálne technické parametre zariadení.

Znížiť náklady na obstaranie potrebných zariadení je ďalej možné pravidelnou aktualizáciou hornej hranice jednotkových cien zariadení na úroveň najnižších vysúťažených cien pre ďalšie čiastkové súťaže. Na dosiahnutie čo najlepších cien počas celého trvania rámcových zmlúv je tiež dôležité, aby MV SR nastavovalo jednotkové ceny v čiastkových obstaraniach vždy maximálne na úroveň už vysúťažených cien z predchádzajúcich súťaží a túto cenu aktualizovalo po každej ďalšej čiastkovej súťaži. Bude tak zabezpečené, že rovnaké zariadenia nebude nakupovať za vyššie ceny ako už boli nakúpené v predchádzajúcej čiastkovej súťaži. To isté platí aj pre tzv. malé súťaže do 50-tis. eur, ktoré podľa rámcovej dohody je možné realizovať napríklad priamym zadáním vybranému dodávateľovi, čo by mohlo spôsobiť obstaranie zariadení za vyššie jednotkové ceny.

Ostatné úrady by sa do rámcovej zmluvy mali zapojiť až po overení skutočnej potreby a preukázaní, že sami si dané zariadenia nemajú možnosť nakúpiť lacnejšie. Úrady v súčasnosti nakupujú zariadenia za nižšie jednotkové ceny, ako predpokladá projekt MV SR. Výhodnosť ich zapojenia do pripravovanej rámcovej zmluvy tak nie je overená. Prioritne by preto ostatné úrady verejnej správy mali najskôr overiť možnosť nákupu overeného počtu zariadení na trhu na nižšie ceny. Pripravovanú rámcovú zmluvu následne využiť až po preukázaní, že požadované zariadenia nie je možné obstaráť iným spôsobom za nižšie jednotkové ceny.

Očakávanú úsporu na prevádzke zariadení oproti nákladom na zastarané zariadenia je potrebné pravidelne vykazovať a zapracovať do rozpočtu MV SR a zapojených úradov. Súčasťou obstarávacích cien zariadení je aj ich podpora na obdobie 5 rokov. Aj po tomto období budú na trhu dostupné náhradné diely za bežné trhové ceny. Zapojené úrady tak budú po obstaraní nových zariadení šetriť na ich prevádzke a je možné pristúpiť k zníženiu narozpočtovaných prostriedkov na príslušných rozpočtových účtoch. Túto úsporu je nutné pravidelne vyhodnocovať a pri tvorbe štátneho rozpočtu aj zapracovať do rozpočtov zapojených úradov.

Ďalšie zistenia a riziká

Čerpanie rámcových zmlúv má byť po overení potreby len do výšky dostupných finančných prostriedkov v rámci rozpočtu kapitoly MV SR, resp. ostatných zapojených úradov. Na čerpanie rámcovej zmluvy v plnom rozsahu nemá MV SR ani ostatné zapojené úrady zabezpečené financovanie. Platnosť rámcových zmlúv má byť 4 roky, čo znamená priemerný ročný výdavok na úrovni 81,6 mil. eur. V štátnom rozpočte nemá MV SR ani ostatné zapojené úrady zabezpečené dostatočné financovanie.

Tabuľka 1: Vplyvy na rozpočet verejnej správy (ročne, mil. eur s DPH)

Zdroj finančného krytia	2025	2026	2027	2028
Z toho rozpočtovo krytý vplyv zo ŠR	-	-	-	-
Z toho rozpočtovo nekrytý vplyv zo ŠR	~ 81,6	~ 81,6	~ 81,6	~ 81,6

Zdroj: ŠU, Spracovanie: ÚHP

Odporúčania

- Znížiť maximálnu výšku rámcovej zmluvy na úroveň najnižšej ponuky vo verejnom obstarávaní (úspora 81,8 mil. eur).
- V čiastkových súťažiach nakupovať bežné zariadenia za ceny na úrovni cien benchmarku verejnej správy SR (úspora do 40,3 mil. eur).
- Pravidelne evidovať a vyhodnocovať výsledky čiastkových súťaží a následne aktualizovať hornú hranicu jednotkových cien zariadení na úroveň najnižších vysúťažených cien pre ďalšie čiastkové súťaže.
- Využiť rámcovú zmluvu na obstaranie výpočtovej techniky pre ostatné úrady verejnej správy SR až po preukázaní skutočnej potreby a nemožnosti obstarat' zariadenia lacnejšie inak ako cez pripravovanú rámcovú zmluvu MV SR.
- Kvantifikovať a následne do rozpočtu MV SR a zapojených úradov zapracovať deklarovanú úsporu na prevádzku výpočtovej techniky v súlade s predpokladanými prínosmi projektu.

Upozornenie

Všetky sumy v hodnotení sú uvedené v eur s DPH v cenovej hladine aktuálneho kvartálu. Ekonomické hodnotenie MF SR má pre subjekty odporúčací charakter a negarantuje prostriedky z rozpočtu verejnej správy v hodnote investičného projektu. Rozhodnutie o realizácii projektu je v kompetencii jednotlivých ministrov.